N°. 67. 1836.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- Zaturday COURANT. Wetenschappelijk Blad.

19 *Maart.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Gent. — De heeren van belgische vertegenwoordigers hebben gisteren op het voorstel van een middel-lid, eene verhooging toegestaan van 30,000 fr. op het hoofdstuk betreffende de schoone kunsten in het budget van de binnenlandsche zaken; de gevraagde bepaalde som is thans 125,000 fr.

— Een *Antwerpen*schrijft men ons dat ongisteren, middèn in de Schelde, voor de stad aangelegen is een zwaar beladen beurtschip, naar Brussel bestemd. De vier schippers en twee tolbeambten, die zich er op bevonden, hadden ter naauwernood kunnen gered worden. — Ter hoogte van Bath zou voorts eene vischschuit met de al manschap, zijnde vader, zoon en knecht, verongelukt zijn.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (17 *Maart*) waren genoteerd: Belg 101⅛; O. Metall. 103⅞; Sp. Ardoin, 46⅞,47⅛; Passive 16,16⅛; Uitgest. 17⅛; Nap. renten 94; B. Tavolière 64,64⅛; Sicil. 98⅛; Rom. L. 102¾; Id. te Antw. 100¼; Braz. 87⅛. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅜ pCt. kort zigt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den Maart.

De discussie in de kamer der afgevaardigden over het rapport der commissie betreffelijk het wetsvoorstel van den heer *Gouin* is tot aanstaanden Maandag uitgesteld geworden. Nadat de heer *Laplagne* zijn rapport gisteren had uitgebragt, werd door den heer *Thiers* met korte woorden te kennen gegeven, dat hij zich verpligt achte aan de kamer de taal mede te deelen door het gouvernement in den boezem der commissie gehouden, opdat deswege geene de minste onzekerheid, zoo nadeelig in financiele aangelegenheden, mogt bestaan. Het gemelde van het gouvernement was geweest, dat de reductie der renten door eene transactie behoorde te worden tot stand gebragt en men zich tot eene vermindering van een half pCt. der renten behoorde te bepalen; dat het gouvernement in de tweede plaats, aangezien de ongeschiktheid van het tegenwoordig oogenblik, het gepast oordeelde, eerst in het volgend jaar een ontwerp deswege aan te bieden en zich daartoe verbond, zoowel als om wanneer gewigtige omstandigheden de aanbieding mogten verhinderden, voor de kamer de redenen daarvan te ontvouwen.

De ultra-doctrinaire bladen, gelijk de *Chronique de Paris*, beweeren dat de oppositie veinst door den heer *Thiers* om den tuin geleid te worden, doch dat er in het wezen der zaak niets veranderd is. Het *Journal des Débats* van zijn kant meent, dat er eene algeheele verwarring in de tegenwoordige gesteldheid plaats grijpt en ieder zooveer zijne meening ontveinst en verbergt, dat niemand den staat van zaken regt doorziet.

— De Engelsche, Spaansche en Portugeesche ambassadeurs zouden gisteren met den heer *Thiers* eene conferentie op het bureau van de buitenlandsche hebben gehad. Er was vervolgens een raad op de Tuilerien, gehouden, waarin de kwestie der interventie in Spanje op nieuw ter spraak was gebragt.

— Het ministerie heeft door het *Journal de Paris* het zeggen van den *Courrier Français* doen tegenspreken, dat Engeland eenige observatie had gemaakt omtrent het aantal troepen in Algiers te onderhouden.

— Onze bladen behelzen nog allerlei bijzonderheden, omtrent de ontdekking der geheime bankroet-fabriek in de rue Oursine, en het aantal personen dien ten gevolge gearresteerd.

— Met de lastkorvet *Caravane* is reeds een bataillon infanterie van Algiers teruggekeerd, te Toulon overgebragt.

— De jongste berigten uit Madrid zijn van den 6den dezer. De heer *Mendizabal* scheen de noodzakelijkheid te gevoelen, om zijn ministerie tegen de bijeenkomst der kamers te versterken, doch het ontbrak hem aan bekwame lieden. Van het ontslag van *Cordova* en zijne vervanging door *Mina* was nog niets bekend.

Van het tooneel des oorlogs verneemt men, dat *Cordova* over Haro en Oronna naar Biscaye is getrokken. De karlistische generaals *Eguya* en *Iturralde* volgden zijne bewegingen; de brigadier *Garzia* hield den 8sten Enguy met zes bataillons karlisten bezet. De beide partijen beroemen zich steeds over het groot aantal deserteurs die tot haar overkomen. *Cordova* had den heer *van Halen* tot zijn' aide-de-camp benoemd.

— Heden (16 *Maart*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 107,40; 3 pCt. 80,50; Nap. renten 100,90; Spanje, *Ardoin*, 44¼; Differed. 16⅛; Passieve 14⅞; Koninkl. L. 34; Rom. L. 103¼.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 18den Maart.

De *Staats-Courant* bevat heden een besluit van den 10den Maart, waarbij bevestigd worden de wijzigingen en veranderingen daargesteld in het reglement voor de vaart op den Rhijn, ingevoerd bij besluit van den 28sten Junij 1831 (Staatsblad n°. 19). Hetzelve is uitgegeven den 16 dezer.

— Bij koninklijk besluit van den 10 dezer is de heer *S. N. Dentz*, hofrandmeester, benoemd en aangesteld tot tandmeester van Z. M. den Koning, in plaats van wijlen den heer *M. Bullot*.

— Naar men vernoemt zijn de postbeambten onlangs herinnerd geworden aan de bestaande bepalingen, dat zij gehouden zijn de brieven die verkeerd geloopen zijn of eene andere bestemming hebben ontvangen, steeds met den eerst vertrekkenden post te verzenden; en zullen insonderheid de controleurs, wien zoodanige dépourses ter hand komen, alles moeten aanwenden wat in hun vermogen is, om dezelve met de minst mogelijke vertraging de plaats van derzelver werkelijke bestemming te doen bereiken.

— Men meldt uit Arnhem, dat door de gedeputeerde staten van Gelderland aan den luitenant ingenieur *Van der Hart Beek*, thans te Delft in garnizoen, is toegewezen de tweede prijs of het accessit van twee honderd guldens, voor het ontwerpen van een plan tot opbouw van een paleis van justitie te Arnhem.

— Uit Haarlem schrijft men van den 15den, dat de aldaar genomen proef met het gaz bij uitstek wel voldaan heeft, zoo ten aanzien van de kleur, als ten opzigte van de kracht van het licht.

— Laatstleden maandag heeft te Brussel eene algemeene vergadering van aandeelhouders in de nieuwe Brusselsche bank plaats gehad; 81 deelhebbers waren daarbij tegenwoordig. Door den directeur *Ch. de Brouckere* werd eenig verslag gegeven van de gedane operatien in het afgeloopen jaar, waarbij hij versekerde, dat de bank zich in geene gewaagde speculatien had gestoken; de balans gaf tot russeltaat, dat er behalve de intrest van 5pCt. een dividend van 11 fr. op elke actie van 500 fr. overschoot.

— De belgische *Eclaireur* geeft een berigt uit Givet, dat de generaal *Morbat*, aide de camp van den hertog *van Orleans*, en de zoon van den franschen oorlogsminister, marquis *Maison*, eerstdaags te Rocroy gewacht werden, om in den omtrek de plaats voor een legerkamp van 21,000 man troepen en 3000 paarden af te steken.

Volgens bijzondere berigten uit Bern van den 9den dezer, die het *Journal des Débats* mededeelt, hebben de bewegingen in de katholijke districten van Bern zoo zeer toegenomen, dat de groote raad den vorigen dag besloten had de derwaarts gezonden troepen te versterken, en daartoe het geheele contingent van den eersten ban, uit 6000 man bestaande, onder de wapenen te roepen; alsmede om aan het departement voor de krijgszaken een buitengewoon krediet van 100,000 franken te verleenen. Denzelfden dag had de regeringsraad eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij aan de oproerige gemeenten kennis gegeven wordt, dat zij, tot herstel der orde, militair bezet zouden worden, met de bijgevoegde verklaring, dat deze bezetting, evenmin als de aanneming der Badensche artikelen, de strekking had, om de gewetens-vrijheid of de uitoefening der katholijke eeredienst te belemmeren.

In latere berigten door het *Journal des Débats*, uit het dagblad *Helvetia* van den 11den getrokken, leest men voorts nog het volgende:

» De krachtige maatregelen van den grooten raad hebben de rustverstoorders bevreesd gemaakt. Reeds hebben, zoo wij wel onderrigt zijn, twee hunner chefs de vlugt genomen. De andere houden zich voorzigtiglijk achter de schermen. Deze lafhartigheid schijnt de kracht der partij te hebben ontzenuwd. De Dinkenboom is de vrijheidsboom, het zinnebeeld van den opstand, omver te houwen. De oproerigste gemeenten beginnen over de gevolgen van hun' strafwaardigen aanslag na te denken. Het district Fraubrun

is sedert de komst der troepen rustig. In de dorpen waar de gisting tot den hoogsten graad gestegen was, schijnen de wanordenen geheel opgehouden te hebben.

» Men moet zich voor het overige niet verbeelden, dat de uitgebreide ontwikkeling van militaire magt alleen te lijden is, uitsluitend van den staat van gisting welke thans in het district Jura bestaat. Bij de beweging ter zake der godsdienst, waartoe de partij der ultramontanen de leus gaf, paarden zich plannen voor eene algemeene omkeering. De opzieners van het district Jura rekenden op den bijval van de aristocraten der naburige kantons. Bekentenissen door de voorbarige vreugd over den uitslag ontsnapt, hebben tot een wigtige ontdekking geleid, die wij nader zullen doen kennen."

Bij een naschrift meldt hetzelfde blad, dat het stedelijk bestuur van Porentruij den vrijheidsboom, die men den 29sten Februarij met zoo veel onstuimigheid voor de parochiekerk had geplant, weder omver had laten houwen. De pastoor en een zijner vicarissen, alsmede de voornaamste redacteur van het blad *de Vrijheidsvriend*, zekere *Belet*, hadden de vlugt genomen, door welk een en ander men er de rust thans voor verzekerd hield.

De groote raad van Bern heeft zich tot den 14den dezer vergaderd. Een groot aantal zijner leden had zich moeten verwijderen, om het de opgeroepen militie op te trekken; anderen hadden zich naar de districten begeven, waar zij openbare ambten bekleedden.

Uit Graauwbunderland (Zwitserland) wordt geschreven, dat aldaar, op den 27 Februarij, een zoo dikke sneeuw gevallen is, dat men al dadelijk bevreesd was, ongelukkige gevolgen daarvan te zullen vernemen. Dit is dan ook werkelijk het geval geweest. Op voormelden avond zijn vijf mannen, die zich uit Poschiavo naar eenen vrij hoogen, aan den westkant van het meer gelegen berg begeven hadden, om hooi te halen, en die met een voeder van hetzelve, op eenen met een paard bespannen wagen geladen, naar huis keerden, onder eenen zwaren sneeuwval bedolven geraakt en allen daarbij omgekomen. Sedert deze dagen, schrijft men verder, is een aantal menschen bezig met het opdelven dier ongelukkigen, maar tot dus verre heeft men er slechts zes gevonden. Onder het zestal bevinden zich drie broeders, waarvan een vader van 6 en een ander van 5 kinderen. Op dien zelfden dag is ook tusschen Teola en Campodolino een sneeuwval nedergestort: 38 vrachtlieden, ieder met een paard bespannen, bevonden zich juist beneden op den straatweg, 5 mannen en 7 paarden zijn hierbij omgekomen; de overige hebben er zich nog weder uit gered. Het gehucht Grinola in Beltlin, nabij Morbegno is, almede op dienzelfden dag, door eenen sneeuwval overstelpt geraakt, en hierbij zouden tusschen de 70 en 80 menschen den dood gevonden hebben.

ENGELAND.

LONDEN, den 14den Maart.

Morgen worden Z. K. H. Prins *Ferdinand van Portugal* en Hoogstdezelfs vader en broeder, de Vorsten *Ferdinand* en *Augustus van Saxen Coburg*, te Douver verwacht. De Portugeesche gezant is Hoogstdezelve tot Calais te gemoet gegaan.

— Heden is op het bureau van buitenlandsche zaken eene conferentie gehouden, door den kanselier van den Exchequer belegd, en welke door onderscheidene leden van het Huis der Gemeenten is bijgewoond. Daarbij heeft de kanselier zijn plan te kennen gegeven, om het regt op het zegel te handhaven.

— De bill der municipale korporatien voor Ierland heeft gisteren avond in comité, eene aanzienlijke vordering gemaakt. Sir *Robert Peel* heeft aan de ministers beloofd, dat hij hun ten deze niet zou tegenwerken en dat hij zijne goedkeuring aan het ontwerp zou geven. Lord *Stanley* zeide wel, eenige bijzondere aanmerkingen te maken, doch zich verder niet tegen de hoofdzaak van het ontwerp te zullen verzetten.

In de openbare vergadering heeft de procureur-generaal kennis gegeven, dat de bill, waarbij bepaald wordt, dat er in het vervolg geen personen meer voor schulden gevangen zullen genomen worden, binnen kort aan het Huis der Lords zal worden voorgesteld.

— Ter beurze stonden heden de 3 pCt. Ingecons. 91¼; Nederl. 2½ pCt. 56; ditto 5 pCt. 103⅜; Spanje (1834) 45⅛; Portugal 3 pCt. 48⅝; ditto nieuwe 78⅝; Brazilie 66; Columbia 30 à ⅞.

Aanteekeningen.

De uitslag van het onderzoek der Commissie uit het Lagerhuis betrekkelijk de bewuste stem-omkooping ten dienste van zekeren RAPHAËL, is zoodanig gunstig geweest voor O'CONNELL, als men maar eenigzins wenschen of verlangen kon. De vrijspraak toch is ten volle gegeven geworden, omdat O'CONNELL geen persoonlijk gebruik gemaakt heeft van die gelden, maar dat dezelve slechts gediend hebben ten einde de verkiezing gunstig te doen uitvallen. Die verklaring, welke wij te gemoet zagen, bevestigt alzoo ons vroeger geuit gevoelen, dat men de stem-omkooping bij de verkiezingen tot Parlements-lid voor niets onteerends houdt, en dat men openlijk durft erkennen, wat men wel niet ontkennen, maar daarom toch niet ronduit als waarheid bevestigen wilde. Dit moet aan hen, bij wien onze landaard nog niet bedorven is met regtsverwarrende begrippen, zeer hinderlijk zijn; mogt het intusschen leiden tot eene hoogere waardering onzer openbare zedelijkheid en onzer staatsinstellingen. Al valt er dan soms wat aan te merken, of op het verkiezingsstelsel zelve, of op de wijze hoe dat kiesregt wordt uitgeoefend, en op het vestigen eener meerdere betrekkelijkheid liever dan op geenen; de slotsom zal altijd deze zijn, dat het Nederlandsche Volk geene door stem-omkooping verkozenen in 's lands hoogste raadszalen zitting nemen ziet. Dat bij het behoud onzer openbare zedelijkheid en bij eene meerdere betrachting van den geest en den wil der Grondwet door allen, die tot 's lands vertegenwoordiging door de uitoefening van het kiesregt deel nemen, de Staten-Generaal op zoo kiezen doelmatige wijze de onderscheidene belangen des geheelen Volks beter zullen vertegenwoordigen, dan zulks bij andere constitutionele stelsels misschien wel het geval zou kunnen zijn, zal dan ook niet behoeven betoogd te worden. Het zitting nemen in 's lands hoogste raadszaal moet geen vraagstuk van personen worden; dat heeft de Grondwet niet verlangd; maar wel dit, dat uit alle oorden des Rijks de onderscheidene belangen door de meest bekwamen en aanzienlijken mogten worden voorgestaan.

Hetzelfde verschijnsel, dat zich eens onder het vorige Fransche ministerie vertoond heeft, wordt andermaal opgemerkt, dat namelijk, eensklaps niet dan ongunstige tijdingen voor de Christinos ook van regeringswege worden bekend gemaakt. Toen hield men het daarvoor, dat bij het aangekondigd voornemen, om den troon van ISABELLA II te willen ondersteunen, het onvolledige eener zijdelingsche tusschenkomst gevoeld werd; dat alzoo het oogmerk om eene regtstreeksche interventie te doen plaats grijpen, ligtelijk in wezenlijkheid kon veranderd worden, en dat men de noodzakelijkheid daarvan trachtte te wettigen, door het openbaar maken van den nood, waarin de getrouwe bondgenoote zich bevond. Ernstige vertoogen en meer beradene begrippen hebben het Fransche ministerie alstoen teruggehouden. Dat de hand brandt, om het vuurtje in Spanje nog meer te helpen aanstoken, daar behoeft niet aan getwijfeld te worden; maar waarschijnlijk zullen dezelfde krachtige argumenten eene regtstreeksche inmenging in de Spaansche zaken afraden. Dan, wat hier ook van wezen moge, zoo verdient het hier niet onopgemerkt gelaten te worden, dat de zaken der Christinos al zeer slecht moeten staan, zoowel bij het leger als in de hoofdstad. De guichelspelen van den eersten minister en de krijgskundige dwaasheden van den opperbevelhebber des legers, (waarvan de eerste schoone beloften uitdeelt, maar voor de schatkist tracht te rooven wat hij maar kan, en de laatste zich godsdienstiglijk door zijnen zich steeds uitbreidenden vijand laat verschalken), zullen waarlijk de Natie niet winnen voor een gouvernement, dat geen steun vindt bij redelijkheid noch Godsdienst. Wat zal er van Spanje worden, wanneer MENDIZABAL het hoofd niet zal weten te bieden aan de eischen der *exaltados*, en een' menschenbloed als water achtende, MINA de opvolger van CORDOVA zal geworden zijn? Dan zullen gelukkiglijk al die rampen het verdeelde Spanje teisteren, die eene uitredding uit den nood met algemeene stemmen zal doen afsmeeken van den nu miskenden Vorst; en men zal de hand zegenen, die de geslagene wonden weet te heelen, maar ook aan de misdaad haar loon niet onthoudt.

Men is in de kamer der Afgevaardigden in Frankrijk overgegaan tot de orde van den dag, op eenige aanzoeken tot het verleenen eener amnestie. Dit liet zich verwachten, en omdat het ministerie gezegd had hetzelfde stelsel als dat van het vorige te willen aankleven, 't welk die amnestie volstrekt uitsloot; en omdat de kamer van gevoelen schijnt, dat zulks van de kroon moet uitgaan. Van al de wegens staatsmisdrijven opgesloten, verdienen echter eene minder luttel lot, dan de gewezene ministers van KAREL X; en het is te betreuren, dat de wensch, dat England tot voorspraak van hen bij Frankrijk zijne menschlievende pogingen mogt aanwenden, alschoon in het Parlement geuit, zoo weinig ondersteuning en aanmoediging gekregen heeft bij het ministerie MELBOURNE. Waarschijnlijk zal dit minder aan gebrek van mededogen, dan wel aan de staatkundige verwantschap, die nu tusschen de beide landen heerscht, moeten toegeschreven worden; het wonderbaarlijkste van alles is echter die naauwe verwantschap alreê tusschen tot hiertoe geslagen en gezworen vijanden. De verdeeldheid omtrent het waarachtige, oprechte en duurzame dier vereeniging schijnt evenwel minder groot te zijn bij het ministerie, dan bij sommige Britsche Parlements-leden; deze toch berispten de ministers over het in dienst houden eenen aanzienlijke landmagt, op

grond, zeiden zij, dat die overbodig was, dewijl Frankrijk de zijne had vernederd, en het bij de naauwe vriendschapsband onwaarschijnlijk was, dat eene vreesende mogendheid hen zoude aanranden. Onder die goedtrouwige staatkundigen behoorde ook de bij ons welbekende Dr. Bowring. Het ministerie heeft echter met de meerderheid der Parlements-leden begrepen, dat het best was de troepen voltallig te houden, ofschoon de sluijer niet werd opgelicht over de waarheid der Fransche alliantie. Wij houden het er voor, dat die vriendschap zal opgevijzeld worden, zoo lang men daarbij belang heeft, om daarna Frankrijk, bij gelegenheid, schadeloos te stellen voor den waan, waarin het zoo lang omtrent die innige verwantschap heeft verkeerd.

ORANGISTISCHE LOGES.

De Britsche *Oranje-loges* zijn dezer dagen bijzonder ter sprake gekomen. Men weet dat het Engelsche Lagerhuis den wensch heeft geuit, om deze vereenigingen ontbonden te zien, en dat deze wensch verwezenlijkt is door een besluit van Zijne Britsche Majesteit. 't Is voorts bekend dat de Hertog *van Cumberland*, broeder des Konings, aan 't hoofd daarvan stond, die zoo men voorgaf, gezind scheen om de orde der troonsopvolging te veranderen; maar men kent echter niet algemeen de inrigting van dit magtig verbond, noch de middelen waarover het beschikt. Wij vleijen ons dus, dat de navolgende bijzonderheden, deswege, die wij uit een fransch blad ontleenen, onzen lezers niet ongevallig zullen zijn, de gevolgtrekkingen van den schrijver overigens voor zijne rekening latende:

» Het Oranje-verbond nam een aanvang in Ierland, in 't jaar 1795, na den slag van *Diamond-Hill*, in 't graafschap *Armagh*, die tusschen de Katholijken en Protestanten geleverd werd en waarbij de laatsten het veld behielden. De eerste loge werd echter niet eerder dan in 1797 te Dublin opgerigt, en de eerste wetten in 1799 door de groote loge uitgevaardigd. Dit verbond duurde voort tot in 1828, toen het, ten gevolge van de parlements-akte vernietigd werd, die alle staatkundige vereenigingen een, in Ierland verbood. De loges hielden zich echter staande met Engelsche brevetten en na de intrekking dier akte in hetzelfde jaar 1828 werden de genootschappen weder op dien voet hersteld waarop zij thans bestaan.

In Engeland werd de eerste groote Oranje-loge in 1808 te Manchester opgerigt. In 1821, wees de Hertog *van York* de waardigheid van Grootmeester, die hij reeds had aangenomen, van de hand, op aanrading van de officieren der kroon, die deze vereenigingen voor onwettig verklaarden. — Er werden eenige wijzigingen in de reglementen gebragt, en in 1828 werd de Hertog *van Cumberland* tot Grootmeester der loges van Ierland en Engeland benoemd.

De kolonel *Fairmann* en andere ondergeschikte zendelingen werden door den Grootmeester naar de Engelsche en Schotsche provincien afgevaardigd, als werktuigen eener propaganda die zich tot alle klassen der maatschappij wendde, van den schamelsten mijnwerker van Northumberland tot aan de edelste dame van Yorkshire? en ondanks het verbod van den opperbevelhebber, telde de orde weldra menig lid in de rijen der land- en zeemagt. Soldaten en matrozen werden onthéven van de bijdrage van minstens 15 schellingen, die door ieder lid moeten betaald worden op het tijdstip zijner toelating.

De Oranje-vereenijging bestaat uit een onbeperkt getal broeders, tot wier opneming geen andere waarborg geëischt wordt dan het bewijs hunner godsdienstige en staatkundige beginselen.

De hooge ranghebbenden zijn de Grootmeester en zijne Adjuncten, de Prelaat, de Groot-Kapellanen, de Groot-Thesaurier en de Groot-Secretaris met hunne Adjuncten en helpers. Dezen maken het hof en den raad van ministers uit; jaarlijks heeft er eene verkiezing plaats, waarbij zij meestal worden herkozen. Tusschen hen en de groote loge bestaat het groot-comtié of de bijzondere raad, die gehouden is voor de belangen der orde te waken als de groote loge geen zitting heeft en te beslissen op de voorstellen der ondergeschikte loges.

De groote loge is zamensteld uit alle de hooge ranghebbenden, de grootofficieren der graafschappen en het groot-comité. Zij is het die eigenlijk bestuurt en zonder hare goedkeuring en bekrachtiging des Grootmeesters kan er niets degelijks worden volvoerd.

In de rangschikking volgden voorts de loges der graafschappen, der districten, en eindelijk de particuliere loges. Allen onderhouden eene gezette briefwisseling voor de behoeften der orde.

Ieder broeder moet jaarlijks minstens de som van twee schellingen betalen. Er wordt bij geheime stemming over de aanneming der leden beslolen; ieder kandidaat moet twee gevaders hebben, die schriftelijk verklaren in het register van den secretaris, dat de kandidaat protestant en van eene bepaalde vroomheid, dat hij ouder dan 18 jaren is en dat hij den eed van eerbaarheid en getrouwheid en van de *suprematie* der heerschende kerk heeft afgelegd.

Om de wet te ontduiken, is er besloten, dat de loges geene afgescheiden vereenigingen zouden zijn; dat ieder broeder tot hare bijeenkomsten zou toegelaten worden, en dat bijgevolg elke loge de geheele orde zou vertegenwoordigen, uitgezonderd de groote loge, die zich sterk genoeg gevoelt heeft, door den invloed en den stand harer ranghebbenden, om de onwettigheid te trotseren. Maar nevens deze klaarblijkelijke instellingen, die waren ze strengelijk opgevolgd tot eene volstrekte regeringloosheid zouden gevoerd hebben, bestaan er nog werkelijk reglementen, die geheim worden gehouden, en naar welke de orde geregeerd wordt.

De godsdienst speelt eene groote rol bij de plegtigheden der inwijding. De leden der geestelijkheid, die wel te verstaan alleen de heerschende kerk behooren, zijn zeer talrijk in de orde; zij kunnen de vergaderingen niet bijwonen dan bekleed met de teekenen van hun priesterschap. De kandidaat die wenscht ingewijd te worden moet de Heilige Schrift en het boek dat de wetten der orde bevat in de hand houden; bij wordt tot lid des genootschaps toegelaten op de verzekering zijner gevaders, dat hij God geboden en de wetten der orde beoefend heeft, dat hij ze zal nakomen en ze in zijn hart zal omdragen. Vervolgens kniet hij en wordt hij met de Oranje-sjerp omhangen. Men deelt hem daarop de teekenen en de geheime woorden der orde mede, en de Kapellaan verrigt de inwijding met het uitspreken der woorden van den Evangelist Lucas, die bij de geboorte van den Verlosser door 't heemlen-koor werden gezongen: *Eere zij God in de hoogste heemlen! vrede op aarde, in de menschen een welbehagen.*" Eindelijk spreekt de meester der loge het volgende inwijdings-formulier uit:

» Wij ontvangen u, waarde broeder, in de godsdienstige en *loijale* » oranje-orde, overtuigd, zooals wij zijn, dat gij een ijverig dienaar Gods » zult blijven, eenen waren geloovige in zijnen zoon Jezus Christus, een » getrouw onderdaan van onzen Koning en een verdediger onzer Staats- » regeling. Houd u steeds bij de Protestantsche kerk, gehecht aan hare » zuivere leer en aan de opvolging harer voorschriften. Wees de vriend » van alle vrome, vreedzame menschen; vermijd de twisten en zoek de » minzaamheid; acht u niet te spoedig beleedigd en beleedig nimmer een » ander eerende, zoo veel in u is, het onregt onzer tegenpartijders tot hunne » schande en beschaming. In naam onzer broederschap, wees welkom! Ik » bidde den Hemel, dat ge lang onder ons als een goed orangist moogt leven, » altijd God vreezende, den Koning eerende, en de Wet handhavende."

In Engeland is elke vereeniging, die een eed en geheime teekenen met zich voert onwettig. De orangisten hebben middel weten te vinden, om aan deze bepaling der wet te ontsnappen door eene uitvlugt die eere doet aan de casuisten der orde. Daar de ingewijde nooit belooft aan de wetten te gehoorzamen, daar hij niet zegt dat hij de teekenen geheim zal houden, zoo kan hij onbeschaamd voor de regering volhouden, dat hij geene verbindtenis heeft aangenomen die strijdig is met de lands-wetten, maar alleen een eere-verbond.

De oranjevereeniging is godsdienstig en staatkundig. De Roomsch-Katholijken, de dissenters en de unitarissen worden er uit geweerd. De leden der genootschappen die bij de verkiezingen voor liberale kandidaten stemmen, worden, op bevel der groote loge, uitgezet, als hebbende aan de eer en de eerste pligten der orde te kort gedaan. De groote loge stemt over de adressen en zendt rondgaande brieven aan de onderhoorige loges.

In Groot-Brittannie bestaat de Orangistische vereeniging uit honderd veertig duizend leden, waarvan vijftig duizend alleen te Londen. Men kent het bestaan van drie honderd-een-en-twintig loges. In dertig regimenten van de armée zijn loges gevestigd. De orde is doorgedrongen tot in de garnizoenen van de Bermudes, van Gibraltar, van Malta, van Corfu, van de Nieuw-Noord-Walles en van Van Diémensland. In de Engelsche bezittingen in Noord-Amerika telt men twaalf duizend Orangisten, verdeeld in honderd vijftig loges, en eindelijk, in Ierland is deze vereeniging zamengesteld uit twee honderd duizend toegewijde leden, in zestien honderd werkende loges. Het middelpunt van dit uitgestrekt verbond is in Ierland, Dublin, in Groot-Brittannie, Londen. Het opperhoofd dier groote partij was de Hertog *van Cumberland*, die thans dit absolute-koningschap en het bewind over dit leger van het Protestantsche geloof, heeft afgelegd.

Men vergete niet dat de Grootmeester het regt heeft alle Orangistische loges samen te roepen, en dat bij eene aanzienlijke magt zoo gewapend als ongewapend, op de been kan brengen, en dus aan eenen staatkundigen opstand een steun kan geven van eenigen stoffelijken tegenweer, die in staat zou zijn om het leger van den Staat pal te zetten.

De andere ranghebbenden der orde zijn mannen die eveneens bekend staan voor hun verzet tegen alle denkbeeld van omwenteling of hervorming: de hertog *van Gordon*, de lords *Kenyon*, *Londonderrij*, *Roden*, *Chandos*, *Winford*, *Cole*, *Thomond* en eindelijk de bisschop *van Salisbury*, die prelaat en groot-kappellaan der orde is; in een woord de voorvechters van die partij, welke zich stellig voorgenomen heeft tegen alle hervormingen te kampen.

De hertog *van Cumberland* heeft den nek gekromd onder den banvloek die door het Huis der Gemeenten is uitgesproken en door den Koning toegevend is herhaald; al de hooge ranghebbenden volgen het voorbeeld van den Grootmeester en leggen hunne ambten neêr, terwijl zij de orde aanmanen om zich te ontbinden. 't Is waarschijnlijk dat geheime instructien aan de getrouwen dit laatst vaarwel der groote loge zullen verklaren. De orde zal zedelijk en zonder uitdrukkelijken wil, blijven bestaan; zij zal van geene magt afstand doen, die, in Ierland bovenal, het eenige onderpand is voor de veiligheid van het eigendom der Protestantsche bevolking."

[De laatst ontvangen berigten uit Engeland bevestigen reeds in zekeren zin deze laatste voorspelling. Te Dublin zijn namelijk dezer dagen brieven van de hoofdbeambten der Oranje loges openbaar gemaakt, bevelende dat zij niet voornemens zijn om aan de aanmaning van den Grootmeester te gehoorzamen. Zij kondigen integendeel aan, dat zij voornemens zijn, om in het begin van April eene groote vergadering te houden, ten einde over hun toekomstig gedrag te raadplegen].

167ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

15de Trekking: N°. 16039 een prijs van 1500 guld.
16de —— N°. 19318 een premie van 2000 guld.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 Maart) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 56½; dito 5 pCt. 101⅞, ⅛; Kansbill. 25; Amort. Sijndikaat 4½ pCt. 97½; dito 3½ pCt. 82¾, ½; Handelm. 156¼, 158¼; Ardoin 85 ⅝ 46½, ⅝, ⅝, ⅝; dito onbep. st. 45⅝, ⅜; Uitgest. 17; Passieve 15⅝ ½.

*** Het HEEMRAADSCHAP van den Rozendaalschen en Steenbergschen Vliet, gevestigd te Steenbergen, Provincie Noord-Braband: bij besluit van Z. M. van den 5 December 1835 N°. 98 gemagtigd zijnde, eene nieuwe GELDLEENING aan te gaan tot een bedrag van *driemaal honderd-dertig duizend guldens*, tegen *vier en een half ten honderd*, ten einde daaruit de nog aanwezige obligatien ten laste van bemelde Heemraadschap af te lossen, herkomstig van de, ten gevolge Zr. Ms. Besluiten van den 14 Mei 1822 N°. 94 en 18 Februarij 1828 N°. 71, gecontracteerde negotiatien, maakt hiermede bekend:

Dat de Inschrijvingen voor deze Negotiatie zullen geopend zijn den 1sten April 1836 ten Kantore van den fungerenden

Penningmeester van het Heemraadschap te Steenbergen voornoemd, en gesloten worden den 7den Junij 1836.

Dat de houders van de Obligatien der tegenwoordige Negotiatien, mits zich deswegens declarerende vóór 15 Mei aanstaande, bij voorkeur, dezelve Obligatien in deze nieuwe Geldleening kunnen formeren; en dat na dezelve de eerst ingeschrevene sommen zullen worden aangenomen tot het voorschreven bedrag.

En eindelijk dat het plan dezer Negotiatie gedrukt en verkrijgbaar is bij den Penningmeester voornoemd, en voorts ten Kantoren van de Heeren Agenten van 's Rijks Kassiers te 's Hertogenbosch en Breda, ten welken Kantore ook den verkiezende de voldoening der Conpons en van de uitgeloste Obligatien betaalbaar zullen gesteld worden.

Gedaan te Steenbergen den 8. Februarij 1836.

Het Heemraadschap voornoemd:
C. WIJNMALEN Vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
L. BESTERMANS z. s.

*** De BURGEMEESTER en ASSESSOREN der Gemeente *Oudenbosch*, Provincie *Noord-Braband*, adverteren bij dezen, dat uit hoofde van het ongunstige weder, de gehoude *JAARMARKT* niet op heden, maar op aanstaanden Maandag den 21sten dezer, zal gehouden worden.

Oudenbosch, den 15den Maart, 1836.

De Burgemeester en Assessoren voornoemd,
VAN DEN DRIES,
Ter ordonnantie van dezelven,
P. VOGEL, *Secret.*

OPENBARE VERKOOPING

VAN DE HIERNA OMSCHREVEN

ONROERENDE GOEDEREN.

Krachtens autorisatie der Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Eindhoven, zal de Notaris JAN WILLEM VAN DE VEN, residerende te Helmond, voor zijne Principalen publiek, de onderstaande ONROERENDE GOEDEREN, verkoopen, als:

Onder Helmond.

1. Een HUIS, ACHTERHUIS, ERVE en TUIN, staande en gelegen alhier aan de Markt, sectie D, Nos. 223, en 222, groot te zamen 9 roeden, 62 ellen. Bestaande het Huis uit vijf schoone Benedden- en twee Boven-Kamers, alsmede eene schoone en groote Tuinkamer, Keuken en Achter-Keuken, drie Kompen twee Wel- en een Regenpomp, twee Kelders, Brandschuur en groote Zolder. De Tuin heeft uitgang van achteren op de gemeente-wal en is beplant met schoone Vruchtboomen.
2. De Helft in een perceel BOUWLAND in *het Hemelrijk*, groot voor het geheel 74 roeden, 20 ellen; zijnde sectie C, nummer 1065.
3. De Wederhelft in voorschreven perceel.
4. Deze twee koopen in massa.
5. De helft in een perceel BOUWLAND op den *Hooge Vossenberg*, sectie C, nummer 1098, groot voor het geheel 1 bunder, 04 roeden.
6. De wederhelft in voorschreven perceel.
7. De twee vorige koopen in massa.
8. Een vierde gedeelte in een perceel BOUWLAND, gelegen in den *Lagen Vossenberg*, groot voor het geheel 3 bunders, 40 roeden, 51 ellen, sectie C, nummer 1107.
9. Een vierde gedeelte in voorschreven perceel.
10. Een vierde gedeelte in voorschreven perceel.
11. Een vierde gedeelte in voorschreven perceel.
12. De twee eerste koopen van dit perceel in massa.
13. De twee volgende koopen in massa.
14. De algeheele massa van dit perceel.
15. Een perceel BOUWLAND, *de Zandakkers*, sectie C, nummer 1135, groot 50 roeden, 60 ellen.
16. Een perceel BOUWLAND, *de Spitsenhoek*, sectie C, nummer 1155, groot 40 roeden, 70 ellen.

Onder Mierlo.

17. De helft in een perceel WEILAND, gelegen onder Mierlo op Heut, sectie A, nummer 159, groot in het geheel 1 bunder, 8 roeden.
18. De wederhelft in voorschreven perceel.
19. Deze twee koopen in massa.

Onder Aiten.

20. Een vierde gedeelte in een klamp TIENDE, genaamd *de Laarbroekse Tiende*, geheven wordende in de gemeente Aiten en zulks met de Vruchten van dezen jare 1836.

Deze Verkooping zal geschieden ten Huize en Herberge van JAN VAN MIERLO, te Helmond, Provisioneel op Maandag den 28sten Maart 1836; en Finaal op Maandag den 11den April daaraanvolgende, telkens te beginnen des namiddags om 4 ure.

TE HUUR TEGEN MEI AANSTAANDE.

Eene aanzienlijke HUIZINGE, op de Groote Markt te *Breda*, voorzien van 8 modern behangene en gestukadoorde Kamers, benevens ruime Keuken, Pomp, Kelder en Zoldering. — Te bevragen bij den Eigenaar, letter D., No. 111, op de Markt.

*** De Boekhandelaars *VAN DER MEER & VERBRUGGEN*, te Rotterdam, hebben uitgegeven en alom verzonden:

I. REIS VAN ROTTERDAM NAAR LONDEN, benevens eene Beschrijving der laatstgenoemde Stad, door *W. VAN HOUTEN*, met 9 fraaije Afbeeldingen; prijs *f* 2,60.

Een Werkje, dat zich zoowel door belangrijken inhoud als door eene zeer nette uitvoering allezins aanbeveelt.

Bovengemelden debiteren ook met succes:

II. De HOEKSTEEN *JESUS CHRISTUS*, of *Verklaring van eenige Waarheden der Christelijke Godsdienst*, door *JACOB ABBOTT*, Schrijver van de Jonge Christen. Naar den tweeden druk uit het Engelsch. door *L. P. DE KEPPER*, rustend Leeraar van Culemborg. Met gegraveerden Titel en fraaij Vignet; prijs *f* 3,50.

III. MACNEIL, of *de Schotsche Weezen*, door *W. WAFDELAAR*. Naar den tweeden druk uit het Engelsch. Met gegraveerden Titel en fraai Vignet; prijs *f* 2,25.

*** Bij de Boekhandelaars BROESE & COMP, te Breda, zijn ingeteekend en zijn verkrijgbaar de volgende Werken:

I. *Museum Littéraire*; collection des meilleurs ouvrages de la litterature moderne.

Le Muséum Littéraire est imprimé sur papier vélin satiné, format in-8° et in-32°, au choix des souscripteurs. A partir du 1er février 1836, il publie tous les dimanches et distribue dans toute la Hollande, au prix de: 45 *Cents le volume*, un volume, renfermant exactement un volume in 8° publié au prix de 7 florins 50 c. Chaque volume est orné d'une couverture imprimée avec luxe. On souscrit pour un trimestre composé de 12 volumes. Chaque ouvrage se vend séparement format in 32°, au prix de 15 cents le volume. Les lettres doivent être adressées *franc de port*.

II. *Nouvelle Bibliothèque Économique*, etc. Abonnement pour 12 vol. Chaque vol. *f* 0,85.

III. *Revue des Revues*. 18 vol. dans l'année. Chaque vol. *f* 0,85.

IV. *Dictionnaire des Dictionnaires* ou vocabulaire universel et complet de la langue française, ou 2 vol. gr. in-8°. La première livraison est en vente; le prix de l'ouvrage complet est aujourd'hui *f* 10,80; — Pour les souscripteurs avant la mise en vente de la première livraison [illegible]

V. *Dictionnaire Géographique Universel*, ou description de tous les lieux du Globe par une société de Geographes, de voyageurs, négociants, etc. 2 vol. gr. in-8° *f* 12,—

Avant la mise en vente de la première livraison le prix est de *f* 10,—

VI. *Œuvres Complettes de Molière*, édition illustrée des classiques français et étrangers, 2 beaux vol. in-8°, ornés de 600 vignettes, fleurons etc., à 20 cts la livraison.

VII. *Le Sage*; Histoire de Gilblas de Santillane, édition illustrée des classiques français et étrangers, 1 beau vol. in-8° à 20 cents la livraison.

VIII. *Magasin Pittoresque*; 52 livraisons in 't jaar. Jaargang 1836. Parijsche uitgave *f* 3,50.

IX. Dito dito Brusselsche uitgave Jaargang 1836 *f* 2,75.

X. *La Mosaïque*, ou le livre de tout le monde et de tous les Pays. 52 livraisons in 't jaar. Jaargang 1836 *f* 3,50.

XI. *Voyage Pittoresque* autour du monde. Ieder 26tal livraisons *f* 3,50.

XII. *Dictionnaire Pittoresque d'Histoire Naturelle*, [illegible] Ieder 6tal livraisons *f* 1,30.

XIII. id. id. id. zwart *f* 0,30.

XIV. *Musée des Familles*, Lectures du Soir. 52 livraisons in 't jaar. 3de Jaargang *f* 3,50.

XV. *Magasin Universel*. 52 livraisons in 't jaar. 7de Jaargang *f* 3,50.

XVI. *Dictionnaire des Sciences Mathématiques* [illegible] ques, etc. Iedere livraison *f* 0,30.

XVII. *Galerie des Arts et de l'Histoire*, etc. Les Mêmes Ieder 13tal Livraisons. *f* 3,60.

XVIII. *Journal de Chant*, publié par *J. B. Blaisseau* et *J. B. Beelaerts*. De jaargang *f* 4,00.

XIX. *La France Militaire*, contenant le récit et la description des opérations militaires, etc. Iedere Livraison *f* 0,325.

XX. L'Italie, la Sicile, les Iles Ioniennes, l'Ile d'Elbe, la Sardaigne, etc. Iedere Livraison *f* 0,30.

XXI. *l'Univers Pittoresque*, ou histoire et description de tous les peuples. Iedere Livraison *f* 0,20.

XXII. *Musée Religieux* ou choix des plus beaux tableaux des peintres les plus célèbres. Ieder 13tal Livraisons *f* 2,60.